

Roemenië Manna Nieuwsbrief

(ON)ZEKERHEID

Ged

Het lijkt belangrijker dan ooit en tegelijkertijd meer zorgen te geven dan ooit. Kranten, radio en TV wedijveren in de verslaglegging van de laatste doemscenario's. Grote bedragen gingen op beurzen in rook op. Geld. Alles lijkt erom te draaien. Ook Stichting Manna kan niet zonder. In deze laatste nieuwsbrief van 2008 willen we u een beeld geven van wat we zoal met uw geld hebben kunnen en mogen doen.

REIZEN

We maakten dit jaar (zoals altijd) twee reizen naar Roemenië. Eén in mei en één in september. We bezochten de gezinnen. We evalueerden als bestuur met Vasile en Sofia Piscoi hun situaties. We bespraken de toekomst en hoe we verder zouden

gaan om onze gezinnen doelgericht te helpen. Dit deden we aan de hand van een vragenformulier dat we dit jaar aan al 'onze' gezinnen toezonden.

SOMS GING HET NIET

De ingevulde formulieren verrastten ons soms. Daar waar we dachten dat het aardig ging, ging het soms juist niet. Gelukkig zagen we ook positieve ontwikkelingen. Bij sommige gezinnen kunnen we na gaan denken over het stoppen van de sponsoring.

SCHOOLGAAND

Voor andere gezinnen zagen we dat de sponsoring elke maand absoluut onmisbaar is. Het gaat dan vooral om gezinnen waar de vader is overleden of weg is. En waar meerdere schoolgaande kinderen zijn, zijn de kosten hoog. Financieel gezien zijn de gezinnen niet in staat het hoofd boven water te houden. Sterker nog, ook met de sponsoring lukt dat nog niet.

75%

Eén van de belangrijkste oorzaken dat het voor de armsten in Roemenië moeilijker wordt, is dat de kosten voor levensmiddelen erg zijn gestegen. Veel subsidies op voedsel worden ingetrokken. De prijzen daarvan zijn nu bijna vergelijkbaar met die van ons. Ook de vaste lasten worden steeds hoger. Veel prijzen zijn op zo'n 75% van het westerse niveau. De salarissen zijn daar nog lang niet.

BETER ONDERSTEUNEN

We gaan daarom proberen om 'onze' gezinnen beter te gaan ondersteunen. De sponsoring is nu voor de meeste gezinnen zo'n € 45,00 per maand. We denken echter, om nog zoden aan de dijk te zetten, dat er in een paar gezinnen € 100,00 per maand nodig is. We willen aan onze vaste sponsors niet om meer geld vragen. Er blijft dus maar één oplossing over: we gaan met meer sponsors per gezin werken. In een aantal gevallen gebeurt dat al een tijd. Concreet betekent dat, dat we nieuwe sponsors nodig hebben om het plan te kunnen laten lukken. Nieuwe sponsors die bij willen dragen in de zorg voor 'onze' gezinnen. Lees verderop in de nieuwsbrief hoe dat kan!

PRACTISCHE STEUN

Naast de gezinnen die we in 2008 sponsorden gaven we ook veel extra ondersteuning in onze gezinnen. Vaak voor kosten die gemaakt moesten worden en die totaal niet in het budget pasten van onze gezinnen.

EEN OPSOMMING:

■ We hebben een 7 kg wasmachine kunnen kopen voor een gezin met 11 kinderen. De oude

Roemenië vandaag: een kar met zigeuners steekt over op een drukke kruising. Op de achtergrond een modern gebouw: de Mercedes dealer!

was niet meer te repareren. De moeder waste met de hand!

- Er was geld voor een (sterke) bril voor een vader en voor een jongen van 12 jaar én voor diverse leesbrillen bij diverse gezinnen.
- Met Pasen konden we alle gezinnen een Paaspakket geven met nuttige én leuke dingen erin.
- Hoewel we studiekosten op voortgezet onderwijs niet sponsoren, hebben we bij uitzondering wel bijgedragen in de studiekosten van een jongen uit één van de gezinnen. De jongen had het grootste deel al bij elkaar gewerkt. En dat laatste beetje... Wat moet je dan?
- We konden de reparatie van een kapotte waterleiding in een flat betalen: het water kwam uit de muur en lekte door naar de benedenburen!
- We hielpen een weduwe met het aflossen van haar huurschuld.
- We betaalden een flinke tandartsrekening van een alleenstaande moeder met 7 kinderen.
- In Roemenië is het gebruikelijk, dat ouders van schoolgaande kinderen op de basisschool bijdragen in diverse kosten die de school maakt. En soms kan zo'n bedrag flink oplopen. Het is in de grond van de zaak niet verplicht, maar het zet wel direct aan het begin van het schooljaar iets neer als je hier niet aan meebetaalt. We sponsorden de kosten.
- Voor ditzelfde gezin konden we heel wat noodzakelijke medische kosten voor onze rekening nemen die niet werden vergoed door de verzekering.
- Verder werd er bij een gezin nog een raam vervangen dat er bijna uitviel.
- We droegen in hetzelfde gezin bij aan de kosten voor (tweedehands) kleding.
- We konden begin 2008 aan het einde van de winter helpen bij een aantal gezinnen waar het kachelhout op was en waar geen geld voor aanvulling was.
- Zorgelijker is dat 8 gezinnen nu het kachelhout voor de komende winter niet konden ko-

pen. Manna heeft het nu voor haar rekening genomen.

- Verder is het weer de bedoeling de gezinnen in december een extraatje te geven en een nuttig kerstpakket.

Verrassend: bij een bezoek speelt één van de kinderen op de loevalse vleugel perfect Mozart. Op landelijke concoursen wint hij prijzen!

NIET MET BROOD ALLEEN

U ziet, er is en wordt heel wat gedaan met uw geld. Maar niet alleen met uw geld. Ook uw gebeden voor ons om wijsheid, energie en creativiteit, waren een enorme steun. Wat ons de komende tijd te wachten staat, weet niemand. De Bijbel zegt ons, dat we moeten werken zolang het dag is. Dat werken kunnen we alleen samen met u. Samen kunnen we werken zolang God u en ons de mogelijkheden geeft.

ALTIJD DANKBAARHEID

We zijn dankbaar voor wat we het afgelopen jaar toch konden doen om de zwaarte van de problemen van onze gezinnen te verlichten. Langs deze weg willen u ook graag de oprechte dank van al onze gezinnen overbrengen.

APART

Bij deze nieuwsbrief treft u bij wijze van uitzondering een bijlage aan. Het is een artikel dat een Nederlandse studente journalistiek heeft geschreven over de vele enthousiaste Nederlandse hulp aan Roemenië. Zij verbleef enige maanden in Roemenië om zich in te leven in de materie. Via internet had ze haar oog laten vallen op Stichting Manna als een soort 'voorbeeld'. Ze heeft in die tijd samen met Vasile Piscoi de gezinnen bezocht. Het is de bedoeling dat dit artikel van Wendolijn Beukers t.z.t. in één van de (christelijke) dag-

bladen wordt geplaatst. Bij dezen krijgt u dus vast een voorproefje!

KERST 2008

Zoals gemeld gaan we nog één actie doen in 2008. En dat is het geven van de traditionele kerstpakketten met nuttige dingen en leuke dingen voor de kinderen. Ook geven we wat extra sponsoring in december. Helpt u weer mee?

HOE STEUNT U MANNA?

Als u het werk in Roemenië door Stichting Manna wilt steunen, dan kan dat. **Als vrijwilliger?** Meldt u aan! Of misschien door een gezin financieel te sponsoren? Elke maand maakt u dan geld over aan Stichting Manna (meestal €25,00, minimaal €12,50). U ontvangt van Manna een foto van 'uw' gezin en het adres. Minstens één maal per jaar ontvangt u een verslagje van Manna over het gezin dat u sponsort en een nieuwe foto. Als u zich liever niet vastlegt aan een maandelijks vaste gift, dan stellen wij natuurlijk ook eenmalige giften op prijs. Die kunnen we gebruiken voor kleine extra ondersteuning of voor de reizen. Specifiek kunt u ook aangeven waarvoor u wilt geven. Kijk daarvoor dan bij de aandachtspunten. Wanneer u geen specifiek doel aangeeft zullen we uw gift gebruiken daar waar hij het meest nodig is.

AANDACHTSPUNTEN

- Nieuwe sponsors hebben we nodig!
- Kerstpakketten
- Kachelhout voor de winter

Colofon

Uitgave:

Stichting Roemenië Manna
Klaproosveld 3
2914 CC Nieuwerkerk ad IJssel
☎ 0180 – 399385
✉ spons@ro-manna.nl
🌐 <http://www.ro-manna.nl>

Postbank: 29 26 63
t.n.v. Manna, Nieuwerkerk a/d IJssel
KvK Rotterdam 41133131

tekst & lay-out
Bert en Els Stortenbeker

Roemenië, de vuilnisbak van Nederland

Nederlandse hulp aan het Oostblokland

Door Wendolijn Beukers

Er staat nog geen file van Nederland naar Roemenië, maar de weg naar dit Oostblokland wordt veel gereden door gele Nederlandse nummerborden. Hele hordes vrijwilligers uit Nederland reizen jaarlijks naar Roemenië. Allemaal hebben ze hetzelfde doel: de arme medemens een handje helpen. Busjes vol met kleding, speelgoed en andere afdankertjes worden meegenomen. Waarom gaan ze met z'n allen naar Roemenië? Is Roemenië een vergaarbak voor Nederlandse wereldverbeteraars en afgeschreven troep?

Roemenië hoort sinds 1 januari 2007 bij de volwassen landenclub van Europa, of het daarmee ook een volwassen staat is daar zijn de meningen over verdeeld. Het land heeft grote sprongen voorwaarts gemaakt, maar daar tegenover staan de vele achtergebleven gebieden. In de steden rijden Porsches, Mercedessen, BMW's en ook steeds meer middenklassers als Skoda, Renault en nieuwe Dacia's. De huizen zien er mooi tot redelijk goed uit, en moderne winkels overheersen in het straatbeeld. Rijd je echter vijftien minuten buiten de stad, dan ziet de wereld er heel anders uit. Kleine huisjes, oud en verzakt. Wegen vol kuilen en auto's waarvan je verwacht dat ze morgen niet meer zullen starten. Daar tussendoor staan grote villa's van de nouveau riche. Het verschil is groot tussen arm en rijk. En terwijl rijk Roemenië geniet van de nieuwe welvaart, kunnen de armen er alleen maar naar kijken.

Eén doel

Een uitgelezen kans voor Nederlanders die de armen op deze wereld graag helpen. Een snelle zoekactie op internet levert al gauw zo'n honderd stichtingen op die vrijwilligers naar het Oost-Europese land sturen. Om hoeveel Nederlanders het precies gaat is niet bekend. Veel van deze stichtingen zijn particuliere of

kerkelijke initiatieven en staan niet geregistreerd bij instellingen als het Centraal Bureau Fondswerving (CBF).

De geschiedenis van hulpverlening in Roemenië gaat terug naar de Bijbelsmokkelaars die in de tijd van dictator Ceaucescu naar Roemenië afreisden. Vooral Engelse, Amerikaanse en ook Nederlandse christenen leverden illegaal Bijbels aan kerken omdat ook de boekenmarkt volledig onder de controle viel van de "Grote Held". Via de smokkelaars en de media doen jarenlang de meest verschrikkelijke verhalen de ronde in het Westen over het lot van de Roemeense bevolking. In december 1989 breekt de Roemeense Revolutie uit en wordt de dictator afgezet. Behulpzame westerlingen rijden gelijk naar het ex-communistische land om hulpgoederen af te leveren. De contacten van de Bijbelsmokkelaars komen daarbij goed van pas.

In Polen zien we iets soortgelijks: als eind jaren tachtig de communistische macht valt, worden er talloze (Nederlandse) stichtingen werden opgericht om de arme Polen te helpen. Maar waar in Polen de hulp na een aantal jaren stopt, blijft het in Roemenië doorgaan. In allerlei soorten en maten vertrekken de stichtingen ook dit jaar weer naar Roemenië: goederentransporten, hulp voor ziekuizen en kindertehuizen, jongerenwerkvakanties, christelijke evangelisatieteams, animatieteams voor de Roemeense kinderen, hulp voor bouw- en landbouwprojecten; allemaal hebben ze één doel: de Roemenen helpen.

Andere wereld

Bert en Els Stortenbeker uit Nieuwerkerk aan de IJssel werken voor een van die stichtingen. Al twaalf jaar zijn ze bestuurslid van Stichting Roemenië Manna, dat direct na de omwenteling is opgericht. Ze kennen het land, de cultuur, de mensen en de situatie waarin velen leven. "Je ziet genoeg

rijke mensen in Roemenië, maar je ziet nog veel meer armen," vertelt Els. Voor de stichting reden om deze laatste groep te helpen. "We hebben er nooit over nagedacht of we deze mensen zouden moeten helpen. Het kwam gewoon op ons pad," vertelt Bert. "Wij zeggen altijd: doe wat je hand vindt om te doen."

In 1996 gaat de familie Stortenbeker voor het eerst naar Roemenië. "Onze dochters correspondeerden met twee Roemeense meiden, via Stichting Roemenië Manna," begint Els. De stichting was een correspondentie gestart tussen Roemeense en Nederlandse scholieren om zo begrip te kweken voor elkaars leefwereld. "Na vele brieven besloten wij om deze meisjes voor een vakantie naar Nederland te laten komen. Ze keken hier hun ogen uit. Aan hun gedrag merkten we wel dat Roemenië en Nederland erg verschillend waren, maar we hadden nooit kunnen bedenken dat het verschil zo groot was!" Pas toen de familie Stortenbeker de twee met de trein terugbracht naar Roemenië werd duidelijk hoe anders de wereld van de meisjes er uitzag. "Hun huis, daar schrokken we enorm van." De schrik is nog niet uit haar stem verdwenen. "Ze woonden in twee kamers van een voormalige kazerne. Ze hadden geen eigen toilet, geen douche en het huis was niet warm te krijgen. Het gezin had negen kinderen, allemaal mager en met holle ogen..."

Hoop

Terug in Nederland bewegen Bert en Els, samen met Stichting Roemenië Manna, iedereen uit hun adresboek om geld te geven aan de armste families waar zij contact mee hebben. Enveloppen met geld worden naar het Oostblokland gestuurd, maar die komen niet altijd aan. "Dat moest op een andere manier," vertelt Bert. De oplossing kwam in de vorm van Vasile Piscoi, een oude bekende van de stichting. Begin jaren negentig had hij drie jaar in Nederland gestudeerd en was daarna weer teruggegaan naar zijn thuisland, Roemenië. "Wij

maakten het geld over naar zijn rekening en hij bracht het bij de families." Inmiddels is hij een onmisbare schakel tussen Roemenië Manna en de gezinnen. Iedere maand bezoekt hij 24 gezinnen die omgerekend 25 tot 50 euro ontvangen. "Het is niet veel, maar de mensen zijn er zo ontzettend blij mee. Het geeft hun weer hoop," zegt Vasile Piscoi erbij.

Vuilnisbak

"Ik kom heel veel leed tegen," vertelt Vasile. Wezen, weduwen, honger, ernstige gezondheidsproblemen, alcoholverslavingen, geldnood; de Roemeen kan talloze schrijnende voorbeelden noemen. Een daarvan is de situatie van familie Bidats, met vijf kleine kinderen. De vader heeft af en toe een baan. Dan is er weer wat geld, maar meestal zitten ze zonder. Het gezicht van de jonge moeder Bidats spreekt boekdelen: afgevlakt, vermoeid en ogen die zorgen uitspreken over haar kinderen.

Onlangs is de familie verhuisd. Het huis stond op instorten. "Je kon dwars door de muren heen kijken," vertelt Vasile. "En als het regende kon je maar beter een paraplu opzetten, want je hield het niet droog." Noodgedwongen hebben ze op straat geleefd, totdat de gemeente hen uiteindelijk een kamer heeft toegewezen. "Ze zitten daar in ieder geval droog, maar ideaal is het niet," vindt Vasile. Hoe lang het gezin daar mag blijven weet niemand. Vasile en Stichting Roemenië Manna helpen de Bidats waar nodig. "Als we horen dat ze echt niet rondkomen dan geven we naast het sponsorgeld nog wat extra's of kopen datgene waar ze behoefte aan hebben," vertelt Vasile. "Er moeten voor de winter nieuwe ramen geplaatst worden, want het ene is kapot en het andere is niet tegen de winterkou bestand. We gaan kijken of we dat kunnen regelen."

"Alles wat we voor onze gezinnen kopen, is nieuw," vertelt Els. "We willen de economie stimuleren en dat bereik je niet met oude spullen invoeren." Dat nieuw niet groots en duur hoeft te zijn, heeft de stichting al meerdere malen bewezen. "Kleine dingen maken

een groot verschil!" zegt Els enthousiast. Neem bijvoorbeeld een lik verf op de kozijnen. Het fleurt het huis op én het gezin! Of de man die jaren geleden al een kaakoperatie had moeten krijgen. Jarenlang at hij alleen vloeibaar voedsel en iedere dag was vol pijn. Zijn werk en zijn gezin leden daar erg onder. Met hulp van Stichting Roemenië Manna kon hij geopereerd worden. Volgens Bert en Els is de man een nieuw mens geworden. Er is een hoop spanning weggenomen uit het gezin en de man doet weer fluitend zijn werk. Bert benadrukt de noodzaak voor nieuwe spullen nog eens. "Wij Nederlanders gooien niet graag spullen weg. We geven het liever weg aan iemand die het nog kan gebruiken. Dat geeft ons een goed gevoel, maar het is alleen maar om ons geweten te sussen. Besef goed, Roemenië is geen vuilnisbak voor onze ouwe troep!"

Red jezelf

Maar waarom gaan er wel Nederlanders tweeduizend kilometer reizen om de mensen daar te helpen? Zijn er geen rijke Roemenen die deze mensen kunnen helpen, of de regering? "Roemenen zijn niet gewend om te geven," legt Vasile met een verbeterd blik uit. "Door veertig jaar communisme zijn de mensen hard geworden. Het wantrouwen als gevolg van de voormalige Securitate (geheime dienst) zit nog steeds in de Roemenen. Je kon vroeger niemand vertrouwen. Voor deze mensen gold een ding: red jezelf." Daarbij komt dat de Roemenen tot op zo'n vijf jaren geleden niet veel hadden om weg te geven. De inflatie steeg tot 2004 explosief met percentages in tientallen. Nu de inflatiecijfers weer gedaald zijn tot onder de tien procent, kan de gemiddelde Roemeen met zijn schamele salaris van zo'n driehonderd euro net zijn huur en boterham betalen. Maar voor hem geen vetbelegde boterham. Nog steeds leeft bijna een derde van de bevolking op of zelfs onder de armoedegrens, volgens recente cijfers van de Roemeense NGO *Partners Foundation for Local Development*. Vasile's gezicht klaart op als hij begint over de nieuwe

ontwikkelingen. "Langzaam verandert de houding naar anderen toe. Vooral binnen de kerken beginnen ze elkaar meer te helpen. Familie Bidat krijgt bijvoorbeeld een stapelbed van de kerk en het plafond is laatst gerepareerd door iemand uit de kerk."

De Nederlanders Bert en Els hebben nooit bewust voor Roemenië gekozen. "Wat ons betreft had het net zo goed een ander land mogen zijn," vindt Els. "Maar wij geloven dat we hierheen zijn geleid. Alle contacten die in Roemenië zijn ontstaan, zijn geen toeval." "Als ons werk hier klaar is, gaan we voor mijn part naar een ander land om hulp te bieden. Of we blijven gewoon dicht bij huis. Hier in Nederland zijn ook genoeg mensen die hulp kunnen gebruiken," zegt Bert.

En zo zijn er met Bert en Els nog steeds honderden andere stichtingen in de running voor 'de grote hulpactie' in Roemenië. En met reden, want een blik over het land en er blijken nog genoeg mogelijkheden voor ontwikkelingswerk te zijn. "Roemenië moet door een dal heen en weer opgebouwd worden," vindt Els. "Sommige gezinnen blijven arm, anderen klimmen omhoog; voor beiden is Stichting Roemenië Manna. We geven de armen wat ze nodig hebben en andere gezinnen geven dat duwtje dat ze nodig hebben om uit de armoede te komen. Wij zien hoop op vooruitgang. Daar doen we het voor."